Serie Oliesjeiks en Super Leagues. © Fotomontage ADR

Tikkende bom onder Europees topvoetbal: ‘Dit is groter dan het Bosman-arrest’

OLIESJEIKS EN SUPER LEAGUES **Het Europese topvoetbal zoals we dat kennen, gaat in de komende jaren onvermijdelijk veranderen. Maar welke kant gaat het op? In de serie 'Oliesjeiks en Super Leagues' schetst *AD Sportwereld* de gevaren én de kansen. Vandaag deel 1 met de Belgische hoogleraar Robby Houben. ,,Het totale monopolie van de UEFA in het voetbal is op termijn haast niet houdbaar."**

Maarten Wijffels, Sjoerd Mossou 12-03-23, 07:05

Laatste update: 10:01

Stel je de UEFA eens voor als een levend, veelkoppig wezen met armen en benen, schetst Robby Houben, hoogleraar sportondernemingsrecht aan de Universiteit Antwerpen, halverwege het gesprek. ,,Wat een aantal grote clubs en de Super League in essentie van de UEFA willen, is dat de bond een lichaamsdeel afstaat. Bij wijze van spreken een arm of een been. Je raadt het al, de UEFA gaat dat nóóit vrijwillig doen. De Europese bond is de grote monopolist in het voetbal en zal er alles aan doen om dat te blijven, met alles wat de UEFA in zijn macht heeft: EU-lidstaten, bevriende clubs, bonden. Maar het hoge woord is straks aan de rechters.”

verkiezingen

Lees meer

Zie hier de kern van de rechtszaak waarover het Europese Hof van Justitie in Luxemburg dit jaar nog oordeelt, naar verwachting vóór de zomer. Een zaak die zich relatief buiten het zicht van het grote publiek voltrekt, maar die zomaar een revolutie binnen het Europese voetbal kan betekenen.

Want in de zaak ‘Super League versus UEFA’ gaat het om een existentiële vraag: mag de UEFA zijn alomvattende monopolie op het Europese voetbal behouden? Mag de bond in zijn eentje haast alles tegelijk zijn op de Europese voetbalmarkt – regulator, bankier, marketeer én organisator – zonder enige noemenswaardige concurrentie? Of moet er straks óók ruimte zijn voor nieuwe partijen? Bijvoorbeeld voor een geheel nieuwe, onafhankelijke competitie.

In de bestuurstop van de Europese bond zijn clubs en competities niet of nauwelijks vertegenwoordigd: alleen nationale bonden kunnen lid zijn van de UEFA. Dat is

best wel gek

- Hoogleraar Robby Houben

,,Met die vraag ligt er een bom onder het voetbal die feitelijk groter is dan het Bosman-arrest”, voorspelt Houben, die als onafhankelijk juridisch specialist vaak wordt geraadpleegd in het Belgische profvoetbal. ,,De clubs en A22 Sports, de organisatie achter de Super League, bevechten het fundament van het Europese voetbal zoals we dat nu kennen. Niet in Zwitserland, waar de UEFA zetelt, maar op EU-niveau. En dat niet alleen: dit jaar dienen er voor het voetbal nóg twee cruciale zaken voor het Europese Hof. 2023 wordt juridisch een sleuteljaar voor het Europese voetbal.”

Over die laatste twee zaken straks meer. Nu eerst die tussen de Super League en de Europese voetbalbond UEFA, een zaak die in juli vorig jaar in Luxemburg diende. In december concludeerde advocaat-generaal Athanasios Rantos van het Hof dat de UEFA in zijn recht stond. Clubs mogen best hun eigen competitie beginnen, schreef hij, maar dan moeten ze zelf de consequenties dragen als de UEFA hen zou willen uitsluiten. De vraag wordt of de rechters dat niet-bindend oordeel overnemen.

Om de zaak goed te kunnen doorgronden, moeten we eerst even terug naar zondag 18 april 2021. Dat was de beruchte dag waarop twaalf grote clubs een bom legden onder het Europese voetbal. Ogenschijnlijk vanuit het niets ontvouwden ze een plan voor een afgesloten topcompetitie van uiteindelijk vijftien clubs, aangevoerd door een kopgroepje met Juventus, Real Madrid en Barcelona. De zogenoemde ‘Super League’ bracht meteen een schokgolf teweeg tot in alle uithoeken van het voetbal.

Lees verder onder de foto

Robby Houben.

Robby Houben. © Koen Broos

De UEFA reageerde woedend. Net als veel voetballiefhebbers, supportersgroepen en media. Met name in Engeland ontstonden spontane en hevige protesten, waarna het plan binnen twee dagen alweer hardhandig van tafel werd geveegd. De Engelse clubs stapten onder grote druk als eerste uit het project.

,,Wat daar gebeurde, was vanuit pr-oogpunt echt fascinerend”, zegt Houben. ,,De UEFA, door heel veel groeperingen binnen het voetbal al jaren beschouwd als het grote veelkoppig monster, wist de publieke opinie binnen een paar uur totaal te kantelen. Opeens was de UEFA een soort romantische, vredelievende hoeder van het ware voetbal, óók in de ogen van het publiek. Eerlijk is eerlijk: dat is echt knap.”

Maar met die snelle implosie van de Super League is het pleit nog niet beslecht. Vrijwel iedere beleidsmaker in het Europese topvoetbal realiseert zich inmiddels dat een revolutie nog altijd onvermijdelijk is. Het Arabische oliegeld, de groeiende economische voorsprong van de Engelse Premier League, de invloed van de ‘multiclubconsortiums’, de macht van de UEFA over alle clubs en alle competities: de voetbalpiramide zoals we die al decennialang kennen, staat door alle scheefgroei steeds meer onder druk. De vraag is alleen nog: waar gaat het exact heen?

Belgische profclubs verplicht de schoolbanken in

In België is Robby Houben (41) al jaren een bekende naam in het voetbal. Hij zette onder meer de Pro League Business School op, een lesprogramma aan de Universiteit Antwerpen voor bestuurders van Belgische profclubs. Het project is officieel geadopteerd door de Pro League, de organisator van de

Belgische ere- en eerste divisie, die alle 25 profclubs in het land verplicht tot deelname.

In het lespakket zitten ‘soft skills’, zoals onderhandelingstechnieken. En het gaat ook over kennis van bijvoorbeeld financieel beheer. In het seizoen 2021/2022 boekten de Belgische profclubs samen een recordverlies van netto 156 miljoen euro. ,,Belangrijk is ook de uitwisseling van ideeën”, zegt Houben. ,,Er zijn elke keer gastsprekers. Vorige maand bijvoorbeeld de ceo van de Super League, Bernd Reichart, en diens grootste tegenstander Javier Tebas (voorzitter van de Spaanse La Liga, red.) en Europarlementariër Toine Manders, die de rechtszaken bij het Hof ook op de voet volgt. We behandelen steeds thema's waar elke club mee te maken heeft. Uitbreiden naar Nederland en een BeNe Business School opzetten, zou een interessante volgende stap zijn.''

Juventus, Real Madrid en Barcelona werken aan een nieuwe frontale aanval op de UEFA, aangevoerd door het bureau A22 Sports Management, in feite de organisatie achter de Super League. Hun Super League 2.0 moet een open competitie worden voor zo'n zestig tot tachtig clubs, waarvoor je je via de nationale competities kunt kwalificeren.

,,Daarbij wordt de zaak voor het Europees Hof in Luxemburg zeer bepalend'', aldus

Houben. ,,Vijftien rechters moeten hun oordeel gaan geven. Het zal spannend worden. De uitkomst valt nog niet exact te voorspellen, maar ik vermoed dat de Super League een kans maakt. Althans: voor een essentieel deel.”

De zaak draait in essentie om mededinging, legt Houben uit. Al sinds zijn oprichting in 1954 heeft de UEFA een bijzonder soort monopolie in het Europese voetbal. De bond is niet alleen de enige organisator van alle Europese competities, maar óók de enige regulator en marketeer.

Deze zaak is zo

interessant omdat het vrije verkeer van arbeid binnen de EU ter discussie wordt gesteld

- Hoogleraar Robby Houben

,,De UEFA is de baas over feitelijk alle stakeholders: clubs, spelers, competities, fans'', stelt Houben. ,,En heeft twee, misschien wel drie verschillende petten op. De bond organiseert clubcompetities, houdt het EK voor landenteams, stelt regelgeving op én bepaalt hoe het grote mediageld wordt verdeeld. En bovendien verdient de UEFA zeer veel geld aan die clubcompetities. Is dus regulator én marktdeelnemer. De clubs zijn de ondernemende partijen die alle risico's dragen, die de spelers betalen, maar zij hebben onder de streep weinig of niets te vertellen. De vraag is of dat wel houdbaar is. En juist daar ageert de Super League tegen."

Is dat terecht?

,,De huidige structuur van de UEFA leidt tot veel onvermijdelijke belangenconflicten. In de bestuurstop van de Europese bond zijn clubs en competities niet of nauwelijks vertegenwoordigd: alleen nationale bonden kunnen lid zijn van de UEFA. Dat is best wel gek. Het lijkt mij niet zo raar dat clubs daartegen ageren. Dat ze het monopolie van de UEFA bevechten en stellen: laat ons een eigen competitie opzetten."

Maar is zoiets wel in het belang van het

voetbal als geheel? Van de UEFA mag je verwachten dat ze naar een collectief belang kijken, clubs kijken in de regel naar zichzelf. De Super League werd in essentie opgericht omdat deze clubs meer wilden verdienen, om zo hun geëxplodeerde salarisposten te kunnen blijven financieren.

,,Ik ben er niet om de belangen van de Super League te verdedigen. Hoe zij denken de hele piramide van het voetbal te kunnen bevorderen, moeten ze zelf maar uitleggen. Maar ik kijk naar de rechterlijk-juridische kant. Het is opmerkelijk dat de UEFA de enige en volledige jurisdictie heeft om internationale competities te organiseren. Dat er toen de Super League werd aangekondigd zelfs geen enkele criteria of toetsbare procedures bestonden om als externe partij een competitie te starten. Vanuit het mededingingsrecht bezien is dat bijzonder.”

AFP

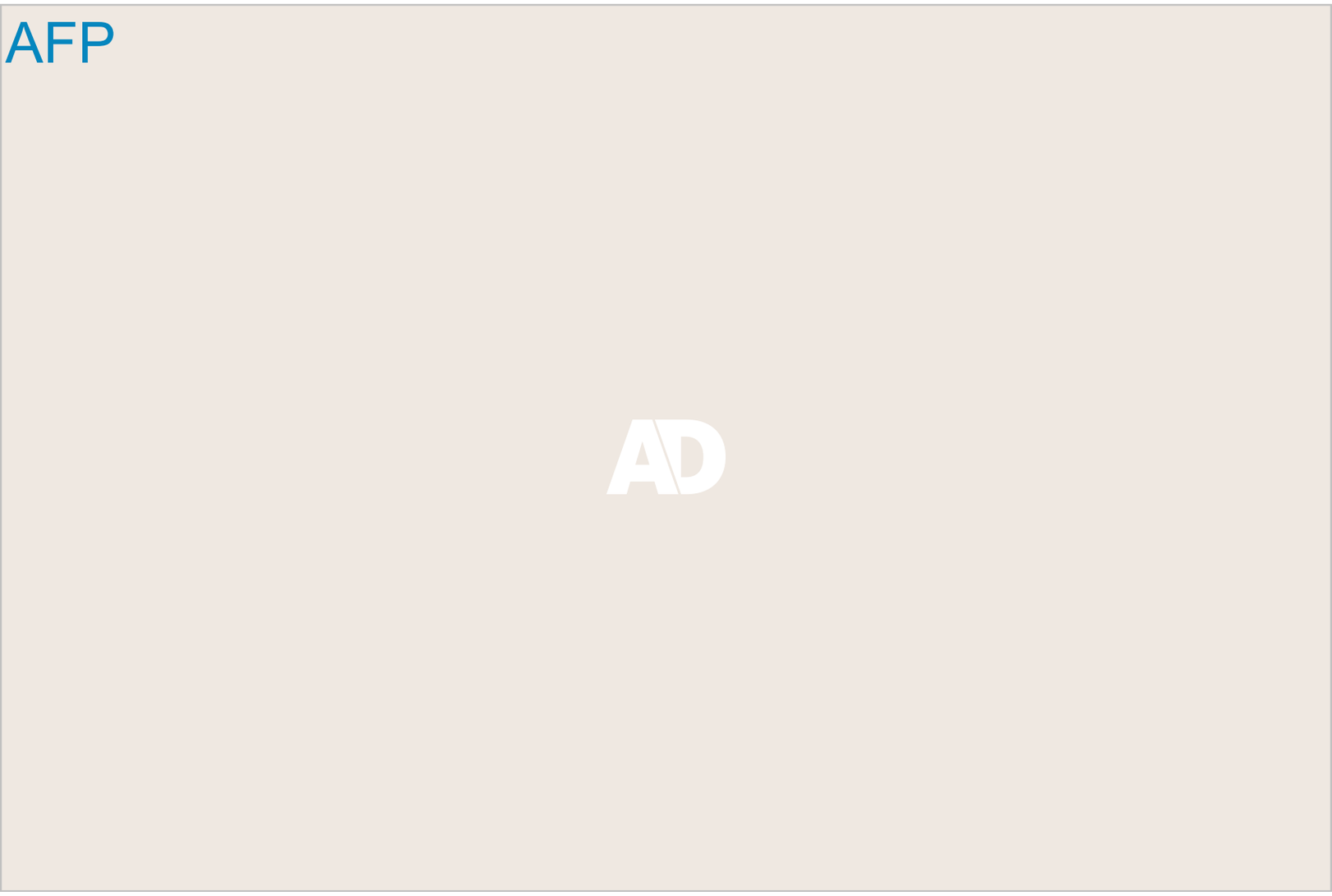

© AFP

Hoe schat u in dat het Hof ernaar kijkt?

,,Een kans bestaat dat het Hof erkent dat de UEFA zijn dubbelrol als regulator én marktdeelnemer moet gaan scheiden. Dat de bond moet kiezen tussen het een of het ander. Dat zou een aardschok betekenen die alles gaat veranderen. Op z’n minst mag je verwachten dat het Hof de UEFA opdraagt om objectieve criteria op te stellen voor alternatieve competities.”

Maar er is meer dan alleen deze zaak. Bij het Hof van Justitie in Luxemburg dient dit jaar ook de zaak rond Lassana Diarra, de Franse voetballer die in 2014 in conflict raakte met zijn club Lokomotiv Moskou en sindsdien diverse rechtszaken uitvocht én won.

Diarra werd de laatste jaren vaak getypeerd als ‘de nieuwe Bosman’, aangezien hij met zijn advocaat het bestaande transfersysteem van de FIFA en de nationale bonden aanvecht, met daarbij het Europees recht in handen. Pikant detail: zijn advocaat Jean-Louis Dupont is dezelfde jurist die voetballer Jean-Marc Bosman in 1995 met succes verdedigde.

,,Deze zaak is zo interessant omdat het vrije verkeer van arbeid binnen de EU ter discussie wordt gesteld", zegt Houben. ,,Oftewel: strookt het transfersysteem zoals we dat kennen wel met het Europees recht? Dat kun je je ernstig afvragen. Het huidige transfersysteem kwam er na Bosman, en werd met steun van de politiek in een FIFA-reglement gegoten. Bijzonder is dat spelers hun contract niet eenzijdig kunnen opzeggen en vrij naar een andere werkgever kunnen vertrekken, zoals bijvoorbeeld een chirurg of een journalist dat wél kan. Is het voetbal zo bijzonder dat zo'n afwijking aanvaardbaar is?"

AFP

© AFP

Wat als Diarra gelijk krijgt? Verdwijnt dan het hele transfersysteem zoals we dat kennen?

,,Dat valt niet uit te sluiten. Als er dan geen werkbaar alternatief voor in de plaats komt, komt het hele ecosysteem van het internationale voetbal onder druk te staan. Veel clubs zijn afhankelijk van transferinkomsten, zeker ook in België en Nederland.”

Dat zou betekenen dat de rijkste clubs nóg gemakkelijker de beste spelers kunnen verzamelen.
,,De exacte gevolgen zijn nog lastig in te schatten, zoals dat destijds ook bij het Bosman-arrest het geval was. Maar ik merk wel dat er bij clubs nog amper kennis is over deze zaak. De impact kan enorm zijn, gigantisch. Maar vrijwel niemand is echt op de hoogte van de zaak-Diarra. Niemand is ook bezig met het ontwerpen van een alternatief voor de bestaande regels voor het geval dat. Men voelt de urgentie gewoon niet aan.”

De derde zaak die dit jaar dient voor het Europees Hof, is die rond een Luxemburgse semiprofclub. ,,Swift Hesperange vindt dat het binnen de bestaande EU-wetten óók in pakweg de

Belgische of Duitse competitie zou mogen spelen”, aldus Houben. ,,Want in Luxemburg zijn hun economische en sportieve groeimogelijkheden danig beperkt. Ook dat wordt een interessante: kun je een sportbedrijf verbieden grenzen over te steken?”

Ook Swift Hesperange laat zich bijstaan door die advocaat die het internationale voetbal midden jaren 90 al eens hevig op zijn kop zette, Jean-Louis Dupont. ,,Binnen een half jaar zou het Europese voetbal er op drie fronten volledig anders uit kunnen zien”, zegt Houben. ,,Dat belooft wat.”

Binnenkort in deel 2 van de serie ‘Oliesjeiks en Super Leagues’: een interview van Bernd Reichart, directeur van A22 Sports

Management, de organisatie achter de Super League.

LEES MEER

PREMIUM

WAARVAN AKTE

Zijn plan met de erfenis was perfect, tot zij verliefd werd op een ander

Ten Hag en Weghorst revancheren zich met United voor Liverpool-afgang: ‘Dit...

Voormalig PSV-coach Roger Schmidt gelooft in winnen van de Champions League met...

Franse voetbalbond ontslaat Corinne Diacre nadat belangrijke speelsters in opstand...

MET VIDEO

Feyenoord doet het ook tegen Sjachtar in slotfase en voorkomt op het nippertje...

ROTTERDAM

PLEIDOOI VVN 370

Verplicht 60 rijden op 80km-weg? Experts maken gehakt van ‘miljardenplan’: ‘Dit is ongeloof-waardig’

SCHOON... 20

Met dit middel krijg je de bekleding van je bank weer schoon en fris: ‘En het is ook...

Eintracht Frankfurt klaagt over competitievervalsing nu fans niet welkom zijn bij...

SAMENVATTING

Bayern verslaat Augsburg in doelpuntenfestijn, De Ligt veroorzaakt strafschop

Justin Kluivert schiet Valencia langs Osasuna

'Maatjes' Beztati en Overmeer zien elkaar winnen: 'We zijn jong en gretig'

Klantenservice ›

NET BINNEN

- 10:00 LIVE Premier League | Manchester United na pas op de plaats nu tegen...
- 07:05 PREMIUM Tikkende bom onder Europees topvoetbal: 'Dit is groter dan het Bosman-...
- 11-03 Roep om vertrek BBC-baas zwelt aan na ophef over Gary Lineker, iconisch tv-...
- 11-03 Justin Kluivert helpt Valencia met goal tegen Osasuna aan broodnodige zege
- 11-03 Marco van Basten vol ongeloof na treffer Napoli-smaakmaker Kvaratskhelia: 'Dit kan...

BEKIJK ALLE ARTIKELEN

VOETBALCENTER

- EREDIVISIE
- KEUKEN KAMPIOEN DIVISIE
- PREMIER LEAGUE
- BUNDESLIGA
- PRIMERA DIVISION
- JUPILER PRO LEAGUE
- SERIE A
- LIGUE 1 UBER EATS
- CHAMPIONS LEAGUE
- EUROPA LEAGUE
- EUROPA CONFERENCE LEAGUE

LIVE OVERZICHT

MEEST GELEZEN

Marco van Basten vol ongeloof na treffer Napoli-smaakmaker Kvaratskhelia: 'Dit kan niet wa...

1

Manchester United van Erik ten Hag ongekend populair: club breekt toeschouwersrecord

2

Mo Salah slaat modderfiguur bij Liverpool na afgang in Bournemouth, Erling Haaland...

3

Een operatie van 111 miljoen euro: hoe Neymar zijn toekomst in de handen van twee doktore...

4

PREMIUM

OLIESJEIKS EN S...

Tikkende bom onder Europees topvoetbal: ‘Dit is groter dan het Bosman-arrest’

5

AD WEBWINKEL

WEEKDEAL: Avonturenboerderij Molenwaard

Van ~~€16,95~~ voor €12,50

Les Misérables - gratis programmaboek

Voor €42,90

6 weken gratis luisteren en lezen met Fluister

Voor €9,99

WEEKDEAL: Refurbished Fujitsu Lifebook S937 - 13,3inch Touch

Voor €299,99

Diergaarde Blijdorp

Van ~~€20,00~~ voor €16,00

BEZOEK DE WEBWINKEL

MEEST GEDEELD

Een operatie van 111 miljoen euro: hoe Neymar zijn toekomst in de handen van twee doktore...

Marco van Basten vol ongeloof na treffer Napoli-smaakmaker Kvaratskhelia: ‘Dit kan niet wa...

PREMIUM

OLIESJEIKS EN S...

Tikkende bom onder Europees topvoetbal: ‘Dit is groter dan het Bosman-arrest’

Cristiano Ronaldo woedend van het veld na nederlaag met Al-Nassr, fans scanderen ‘Messi...

UPDATE

Volop steun voor Gary Lineker na rel rond nazi-uitspraak, BBC neemt ook geen interviews af

Meld je aan voor de nieuwsbrief

Wil je elke dag de Dagelijkse nieuwsupdate nieuwsbrief van AD ontvangen via e-mail?

marcrondagh@hotmail.com

Aanmelden

Tip de redactie »

Algemeen »

Service »

Meer AD »

Volg ons ook op

Apps

VERKRIJGBAAR VOOR Google Play

VERKRIJGBAAR IN DE App Store

AD logo

BD logo

ED logo

ADR Nieuwsmedia logo

© 2023 DPG Media B.V. - alle rechten voorbehouden